

Біленчук Петро Дмитрович,
професор кафедри кримінального права
і процесу юридичного факультету
Національного авіаційного університету,
кандидат юридичних наук, доцент;
Сопілко Ірина Миколаївна,
декан юридичного факультету
Національного авіаційного університету,
доктор юридичних наук, професор;
Кравчук Олександр Олександрович,
заступник начальника управління
Департаменту забезпечення діяльності
Міністра внутрішніх справ України

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИРУ ТА БЕЗПЕКИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ: ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАЛУЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ БЕЗПЕКОВИХ СТРУКТУР НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

На даному етапі цивілізаційного розвитку нашої країни надзвичайно актуальними є питання вдосконалення правових засад залучення безпекових органів України до координації міжнародного співробітництва та участі в спільних операціях з підтримання миру і безпеки. Відомо, що відповідно до частин другої та третьої статті 4 Закону України «Про Національну поліцію» органи правопорядку залучаються для забезпечення координації міжнародного співробітництва, а тому можуть направлятися до міжнародних організацій, а також до іноземних держав і, відповідно, залучатися до участі в міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки [1].

Однак положення інституту «відрядження працівників безпекових структур поліції» суперечать вимогам трудового законодавства, оскільки не узгоджуються з іншими положенням Закону «Про Національну поліцію», а також створюють колізії у чільному законодавстві України. Так, незважаючи на те, що «відряджені працівники безпекових структур» залишаються на службі в поліції у ч. 1 ст. 17 згаданого Закону «Про Національну поліцію» визначено, що працівники безпекових структур поліції проходять службу лише на відповідних посадах у поліції [1].

Слід зазначити, що на практиці виникають колізії й стосовно соціального захисту «відряджених працівників безпекових структур поліції», зокрема з питань призначення та виплати одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) чи втрати працездатності відрядженим персоналом (статті 97, 100 Закону України «Про Національну поліцію»), звільнення зі служби в поліції, обчислення вилучення років для призначення пенсії, а також обчислення її розміру за посадою, яку обіймав поліцейський в іншому державному органі.

Водночас за своїм змістом інститут «відрядження працівників безпекових структур поліції» тактично врегулює питання проходження служби в іншому державному органі, установі чи організації. Так, зокрема в Указі Президента України від 9 грудня 2015 року № 691/2015 «Про перелік посад, які можуть бути заміщені поліцейськими в державних органах, установах та організаціях» передбачено заміщення поліцейськими посад в органах, установах, організаціях МВС України. Однак, посади докторантів, ад'юнктів, слухачів, курсантів, працівників миротворчих підрозділів у вищих навчальних закладах МВС України зі специфічними умовами навчання, які здійснюють спеціальну безпекову підготовку працівників безпекових структур поліції, а також фахівців дипломатичної служби, до таких не віднесені [2].

З огляду на викладене вище вважаємо за доцільне ініціювати внесення змін у Закон України «Про Національну поліцію» з метою удосконалення правових засад залучення працівників безпекових органів до координації міжнародного співробітництва та участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки [6].

У зв'язку з цим пропонуємо доповнити Закон України «Про Національну поліцію України» такими новаціями:

1) дати чіткі визначення категорій посад у державних (міждержавних) органах, установах та організаціях, і тих, які віднесені до сфери управління МВС України, що укомплектовуються працівниками безпекових органів;

2) законодавчо сформулювати визначення порядку направлення працівників безпекових органів Національної поліції в державні (міждержавні) органи, установи та організації для укомплектування зазначених посад та проходження ними подальшої служби;

3) передбачити зарахування часу перебування на вказаних посадах у інших державних (міждержавних) органах, установах та організаціях до стажу служби у поліції, в тому числі часу навчання та відрядження працівників безпекових органів поліції для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки, а також довготривалого відрядження до закордонних дипломатичних установах України відповідно до статті 23 Закону «Про дипломатичну службу» [3, 4, 5, 7].

Список використаних джерел

1. Закон України «Про Національну поліцію» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.

2. Указ Президента України від 9 грудня 2015 року № 691/2015 «Про перелік посад, які можуть бути заміщені поліцейськими в державних органах, установах та організаціях» [Електронний ресурс]

Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691/2015#Text>.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2000 року № 1558 «Про введення до складу дипломатичних представництв України за кордоном представників Міністерства внутрішніх справ» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1558-2000-%D0%BF#Text>.

4. Забезпечення миру і безпеки в сучасному світі: правові засади / П. Біленчук, О. Кравчук // Юридичний Вісник України, 2021. № 39. С. 11.

5. Біленчук П.Д., Кравчук О. О. Правовий статус міжнародних сил підтримання миру і безпеки: нова віха в історії розвитку людства. *Бизнес и безопасность*, 2021. № 4. С. 2.

6. Трансформація функцій поліцейських структур країн світу і України: традиційні підходи та сучасний погляд. Навч. посіб. / П. Д. Біленчук, О. В. Волошенюк, І. В. Кріцак, Я. Л. Педик, О. О. Шульга / За ред. П. Д. Біленчука. К.: КИЙ, 2011. 82 с.

7. Кращі автори Юридичного Вісника України – 2021: номінація наукова насиченість і висока практична значущість публікації // Юридичний Вісник України, 2022. № 1–2. С. 8.

Бова Андрій Андрійович,

начальник науково-дослідного відділу
Державного науково-дослідного інституту
МВС України, кандидат соціологічних
наук, старший науковий співробітник

ТЕНДЕНЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІКТИМІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ СОЦІОЛОГІЧНИХ ОПИТУВАНЬ)

Регулярні обстеження населення щодо кримінальної віктимізації є альтернативним джерелом інформації про розповсюдженість окремих видів кримінальних правопорушень, жертв злочинів та латентну злочинність. Застосування однакової методики дає змогу відстежувати динаміку чисельності потерпілих від кримінальних правопорушень в країні.

У соціологічних опитувань Інституту соціології НАН України та Київського міжнародного інституту соціології, які охоплювали загальну суспільну проблематику, альтернатива щодо злочинів, від яких потерпів респондент, містилася поряд з іншими альтернативами запитання щодо різноманітних стресових ситуацій, у яких перебував індивід протягом року.